

PERE VIRGILI

HISTÒRIA DE GRÀCIA

La façana dels cinemes Verdi ja és part del paisatge del barri de Gràcia. A Contracorriente n'és la propietària des del 2019 i ha comprat tot l'edifici, una mesura que n'ha garantit la continuïtat. No ha canviat la seva fisonomia, com es pot veure a la imatge a baix de la següent pàgina, del 2015. A sobre, en blanc i negre, els cinemes en una foto del 1987. La foto petita en blanc i negre és la sala de ball que hi havia al pis de dalt del cinema, on avui hi ha les sales 4 i 5. I a sota, en color, la platea dels cinemes en els anys 1960-1970.

CINEMES VERDI

100 ANYS DE CINEFÍLIA, RISC I CONNEXIÓ AMB EL BARRI

TEXT TONI VALL

L'estimat cinema de Gràcia passarà de nou sales a onze; farà el camí invers d'aquests teatres en l'última dècada, i celebrarà així tot un segle d'història

Els 100 anys dels cinemes Verdi s'han de celebrar com una festassa. I quina millor festassa que una ampliació de sales? Sembla una broma, oi? Doncs no ho és, no cal que ningú es fregui els ulls. Dins d'un farcidiíssim programa d'actes, s'ha de destacar per sobre de tots que el supermercat veí dels Verdi es convertirà en dues noves sales. O sigui que l'estimat cinema del barri de Gràcia passarà de nou sales a onze. Xoca la notícia d'aquest viatge just a la inversa del que acostuma a passar des de fa dues dècades. Cinemes que tanquen i es converteixen en supermercats. Exemples? Doncs l'Urgell, potser el tancament més dolorós de tots. Però també l'ABC del carrer Balmes i la part posterior dels Lauren Universitat (abans Pelayo). I si no són supermercats, esdevenen franquícies, la llista és interminable: Alexandra, Fantasio, Publi, París... "És un acte de justícia poètica!", exclama entusiasmat Adolfo Blanco, fundador i ànima d'A Contracorriente, que des del 2019 és la propietària dels Verdi. De tot l'edifici que els acull, de fet. Per això serà possible fer l'ampliació. Haurien fet aquest pas abans, però la covid va truncar molts plans, també aquest. I ara, coincidint amb el centenari, ha arribat el moment. Un llibre commemoratiu, un documental, una exposició i projeccions i cicles especials formaran part també dels actes previstos per al centenari, la data oficial del qual és l'11 de febrer.

Cent anys d'història que en realitat són més. Ho sap molt bé Josep Maria Contel, historiador, fotògraf

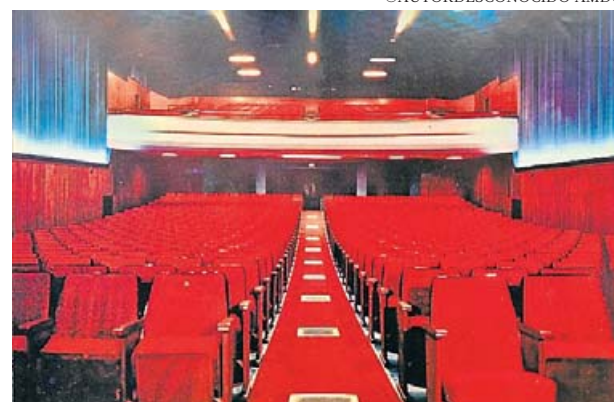
ARXIU JMC

JOSEP MARIA CONTEL

©AUTORDESCONOCIDO AMDG

FRANCESC MELCION

i cinèfil, però sobretot gracienc. Porta molts anys documentant la història del seu barri, investigant sense descans. El Verdi ha sigut un dels seus focus d'interès. De fet, és el comissari de l'exposició sobre la història dels cinemes que es podrà veure a la biblioteca Jaume Fuster i també el responsable de la part històrica del llibre editat especialment per a l'ocasió. Contel explica que cal cercar els orígens del Verdi a finals del segle XIX quan al carrer Encarnació es va fundar el Foment Protector de la Vila de Gràcia. El seu ràpid creixement els va fer interessar per un local al número 32 de l'aleshores carrer Ample. Al jardí hi van construir un teatre que van batejar amb el nom de Moratín. A principis de la primera dècada del segle XX ja estan documentades sessions de cinema. Al llarg de les primeres dècades de segle es van esdevenir successius canvis de nom (Ateneo i Trebol) fins a arribar, a principis dels 30, a Verdi, i adoptar el nom del carrer, que des de 1907 duia el del compositor. Com en tants casos, la Guerra Civil va suposar una sotragada. Col·lectivització i gestió de la Generalitat Republicana amb un ús especialment rellevant: un menjador infantil. Amb sessions de cinema i varietats incorporades després dels àpats, això sí.

Contel, com tants veïns de Gràcia i també legions de barcelonins i catalans, s'estima el Verdi com si fos casa seva. "El dia que vaig néixer, la meua mare estava escoltant l'orquestra del Verdi", relata. Es refereix a les jornades musicals de cap de setmana que s'esdevenien a la sala de ball del Verdi, quan només hi havia una sala de projeccions i el pis de dalt, on avui hi ha

les sales 4 i 5, l'ocupava la sala de ball. Eren dècades de cinema de barri, de programa doble, de sessions de reestrena. Aquesta va ser l'essència de la sala fins a l'arribada d'una persona essencial. L'empresari Enric Pérez, que se'n va fer càrrec a principis de 1983 i, juntament amb l'empresa distribuïdora Cooper Films, van engegar un replantejament de la personalitat del cinema, sempre a prop dels veïns i del caliu del barri, però amb noves fórmules de programació. Sobresortia una interessant i exitosa idea, la reposició de clàssics del cinema de tota la vida. La llista fa patxoca: *L'home de l'est*, *L'home que va matar Liberty Valance*, *Desig*, *Escrit sobre el vent*, *Rebel sense causa*, *Les núvies de Dràcula*, *Gilda*, *Primera victòria*, *L'abraçada de la mort...* Tot un luxe i un plaer per als cinèfils. Enric Pérez, amb la seva empresa Espectarama, es va quedar en solitari amb el Verdi i va emprendre el seu gran projecte, la conversió en multisales. Primer, tres, i després, el 1992, cinc.

UNA APOSTA GUANYADORA

L'abraçada definitiva del cinema en versió original subtitulada va ser una decisió innegociable i que ha sigut fórmula magistral i imprescindible de la personalitat i l'arrelament ciutadà del Verdi des de llavors. Una aposta arriscada, no hi ha dubte, per a un equipament que no deixava de ser un cinema de barri, una sala popular que engegava una nova etapa. El 1995 va arribar un creixement encara més gran amb l'obertura del Verdi Park, les quatre sales del paral·lel carrer de Torrijos.

Una història, la del Verdi, de cinefilia, compromís, risc, fidelitat i connexió amb la gent. Una història que Barcelona va veure trontollar a principis del 2015 quan van saltar totes les alarmes. El Verdi en risc de tancament? Aquell mateix estiu l'ai al cor va desaparèixer, s'anunciava que A Contracorriente es feia càrrec del cinema i, quatre anys després, comprava l'edifici sencer, fet que en garantia la continuïtat. "El balanç és molt bo, hem tingut molta sort i també la paciència de fer les coses a poc a poc", diu Adolfo Blanco. En aquesta última etapa, el cinema ha tingut diverses posades al dia, reformes –ascensor inclòs– i una imprescindible actualització a les noves dinàmiques que exigeix l'exhibició cinematogràfica i que passa per un disseny més quirúrgic de la programació, ser porosos als nous públics, als festivals de cinema i no perdre de vista la personalitat que ha fet gran el Verdi. "Som molt fidels al cinema d'autor i també obrim la porta a cinema més comercial. El que és innegociable és el compromís amb els espectadors i amb Gràcia, l'arrelament que tenim és preciós". I ho diu algú que va venir d'Aranda de Duero a mitjans dels 80 i no va trigar a descobrir i estimar el cinema que més vegades ha visitat en la seva vida. "Ha alimentat ja diverses generacions de cinèfils, tenim la responsabilitat preciosa de no decebre'ls, ni als cinèfils passats ni als presents ni als futurs". Sembla un conte amb final feliç, i tant que sí, el cinema que no tan sols no tanca sinó que amplia sales. "Les sales de cine no moriran sempre que fem bé la feina, sempre que els exhibidors apostem per tota mena de cinematografies, no només per l'americana, necessitem un reglament que ens deixi ser més lliures".

El Josep Maria Contel ha viscut tota la vida a Gràcia, a molt pocs metres del seu estimat Verdi. Aquest any se li ha girat molta feina i està encantat. I dona una altra clau important sobre per què és tan important el cinema centenari que aquest any celebrem. No tan sols des del punt de vista emocional. "Tu saps la quantitat de vida veïnal i comercial que genera? Tu saps com en depèn l'entorn del cinema?". Parla dels comerços i la restauració, esclar, que aprofiten l'oxigen humà que genera el Verdi, sobretot els caps de setmana, però també els dies de cada dia. L'Anna és veïna del carrer Mare de Déu dels Desemparats, just a la vora, i comparteix el diagnòstic sobre la importància d'aquesta mena d'estructures. Està molt pendent també de la reforma integral del Mercat de l'Abaceria, del qual és encara més veïna. Però també és assídua del Verdi de tota la vida. "Per a nosaltres, els graciencs a qui ens agrada el cinema i la vida de barri, és com una extensió de casa nostra". Llarga vida al Verdi! Visca el Verdi! ●